

Til medlem af Inatsisartut
Erik Jensen
Siumut

21-03-2022
Sags nr. 2022 - 6206
Akt. id. 19500664

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 64
E-mail: isn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Besvarelse af §37 spørgsmål nr. 53/2022 vedrørende underholdsbidrag

Kære Erik Jensen.

Tak for spørgsmålene. Spørgsmålene er gengivet enkeltvis nedenfor, efterfulgt af en besvarelse.

1. Kan det virkelig passe at Naalakkersuisut ser det som en helt normal proceduregang, at man på grund af Inatsisartutlov omkring A-bidrag mangler 418 mio. kr. i kommunekasserne?

Nej det er ikke Naalakkersuisuts holdning, at det må anses for en helt normal proceduregang, at der løbende opbygges så store restancer til det offentlige.

Der blev på baggrund af diskussioner i Den Politiske Koordinationsgruppe tilbage i 2018 nedsat en projektgruppe, som skulle stå for en udredning af problemet vedrørende ubetalt underholdsbidrag. Projektgruppen bestod af både repræsentanter fra kommunerne og Naalakkersuisut. Naalakkersuisut har løbende igennem denne projektgruppe deltaget aktivt i diskussionerne om hvordan denne opbygning af restancer, der har stået på i årtier, bedst muligt kan begrænses.

Arbejdsgruppen diskuterede bl.a., om det er manglende vilje eller manglende evne til at betale, der er skyld i den opbygning af restancer, der sker på baggrund af manglende betaling af underholdsbidrag/A-bidrag.

Når der kigges på det tilgængelige datagrundlag fremgår det tydeligt, at der er langt flere med lave indkomster, som opbygger gæld til det offentlige på grund af manglende betaling af underholdsbidrag, end dem med høje indkomster. Omkring 60 pct. af de opbyggede restancerne vedrører borgere med en indkomst på under 100.000 kr. om året.

Det må derfor erkendes, at en stor del af gruppen af personer med lave indkomster ikke er i stand at afholde udgiften til underholdsbidrag med de nuværende takster. De mangler så at sige evnen til at kunne betale.

Det skal i denne forbindelse ligeledes nævnes, at der i Retsplejelov for Grønland sættes grænser for hvad der kan gøres udlæg i. Der må således ikke foretages udlæg i aktiver, der skønnes at være nødvendige til at opretholde et beskedent hjem og en beskeden levelfod for skyldneren og dennes husstand (trangsbeneficiet). Det må derfor antages, at det heller ikke vil være muligt at inddrive gælden fra en stor del af denne gruppe i henhold til reglerne i Retspleje for Grønland.

Naalakkersuisut har på denne baggrund igangsat udarbejdelsen af en ny indkomstafhængig model. Formålet med en indkomstafhængig model er, at forebygge opbygning af gæld ved at tilpasse satserne til folks betalingssevne og derigennem stoppe eller i det mindste formindske opbygningen af gæld til det offentlige, der i mange tilfælde må antages ikke at kunne inddrives. Det er samtidig hensigten at beløb som udbetales til modtagerne forbliver det samme.

2. Det er Inatsisartut der står for lovudarbejdelsen omkring A-bidrag, er det så ikke indlysende at sagen ansvarsmæssigt er underlagt Selvstyret?

Den gældende lovgivning på området er fra 1994 og afløste en lov fra 1982. I både den gældende og den tidligere lovgivning er størstedelen af ansvaret for administrationen af området henlagt til kommunerne. Naalakkersuisut er ikke bekendt med hvilke forhandlinger og overvejelser, der dengang førte frem til denne opgavefordeling, men det synes sandsynligt, at der bl.a. er lagt vægt på, at borgerne har lettere adgang til kommunerne end til selvstyret (tidligere hjemmestyret). Naalakkersuisut er heller ikke bekendt med, hvilke aftaler der den gang blev indgået om finansieringen af området, dvs. om området skulle finansieres via kommunernes skatteindtægter eller via øgede bloktilskud fra selvstyret/hjemmestyret.

I samarbejdsaftalen mellem kommunerne og selvstyret er det aftalt, at det såkaldte DUT-princip (Det Udvidede Totalbalance-princip) er den reguleringsmekanisme, der anvendes i forbindelse med, at selvstyret gennemfører regelændringer med konsekvenser for kommunerne. Bloktilskuddet justeres løbende, så det svarer til de udgiftsmæssige konsekvenser for kommunerne. Dette gælder begge veje, så hvis en regelændring formindsker kommunernes udgifter, reduceres bloktilskuddet tilsvarende. En regelændring, hvor underholdsbidragsområdet overføres fuldt ud til selvstyret, vil således medføre en reduktion i det kommunale bloktilskud i samme omfang, som selvstyrets udgifter øges.

Hverken borgere, kommuner eller selvstyret ses at have fordel af en sådan ændring. Tværtimod kan det frygtes, at afstanden mellem borgerne og den ansvarlige myndighed øges, på dette område, hvor nærhed mellem borgere og myndighed kan være en fordel.

3. Hvornår vil udvalget fremkomme med sit arbejde?

Projektgruppen, der blev nedsat i 2019 på baggrund af diskussioner i Den Politiske Koordinationsgruppe tilbage i 2018, holdte sit afsluttende møde i november 2021 og der arbejdes på baggrund af diskussionerne herfra samt det af gruppen indsamlet datagrundlag videre på udarbejdelsen af en indkomstafhængig model. Det skal ligeledes nævnes, at problemstillingen blev behandlet på seneste møde i Den Politiske Koordinationsgruppe den 27. februar 2022.

a. Hvornår vil ændringsforslagene blive fremlagt?

Det er forventningen at der vil kunne fremsættes et forslag til en indkomstafhængig model på EM2022 eller FM2023.

4. Har Naalakkersuisut spurgt kommunerne hvad de mener om, at ansvaret for A-bidragene er overflyttet til kommunerne?

Som nævnt har ansvaret for størstedelen af området ligget ved kommunerne siden 1982 og måske tidligere.

I 2008 blev det i forbindelse med bloktilskudsforhandlingerne aftalt, at der skulle foretages en analyse af området med henblik på eventuelle ændringer. Naalakkersuisut er ikke umiddelbart bekendt med at sådant analysearbejde er gennemført.

a. Hvornår har man sidst spurgt kommunerne herom?

Så vidt ses har spørgsmålet sidst været drøftet i forbindelse med bloktilskudsforhandlingerne for 2009, hvor det var tilslutning til at analysearbejdet udsattes til bloktilskudsforhandlingerne for 2010, som nævnt ovenfor er et sådant analysearbejde så vidt set ikke gennemført.

Med venlig hilsen

Mimi Karlsen